

درس های کووید-۱۹ به صنعت فوتبال در گفت وگو با

امیرعلیزاده، مدیرعامل کانون بانک های ایرانی در اروپا

و کارشناس ارشد اقتصادورزش بررسی شد

تکل کرونا روی اقتصاد فوتبال

فیفا به دنبال آن است که یک صندوق مالی نجات

برای کمک به فوتبال در شرایط بحرانی تشکیل بدهد

در صورتی که تا ۳۰ ژوئن مسابقات برگزار نشود

۳۰ درصد از ارزش بازیکن ها کاسته می شود

سپیده پیری خبرنگار

کرونا چه جنبه هایی از صنعت فوتبال را تحت تأثیر قرار داده است؟

در بحران کرونا صنعت فوتبال هم مانند هر بخش دیگری در بعد عرضه و تقاضا با مشکل مواجه شده است. موضوعی که این بحران را سخت کرده این است که یک پدیده حقیقی اقتصادی و یک پدیده برون زاست. در یک باشگاه ورزشی و به طور خاص در یک نهاد فوتبال با شیوع کرونا مشکل تقاضا به وجود آمد چرا که تماشاچیان و هوادارها به دلیل مسائل بهداشتی و رعایت فاصله گذاری فیزیکی نمی توانند به ورزشگاه بروند و از طرف دیگر مشکل عرضه محصول هم وجود دارد. باشگاه ها نمی توانند محصولانشان را عرضه کنند و این بحرانی است که بسیاری از باشگاه ها را در آستانه ورشکستگی قرار داده است. تا پیش از این باشگاه های فوتبال محصولات متفاوتی را می فروختند که اکنون برای هر کدام از این منابع مشکلات فراوانی به وجود آمده است.

اگر چهار ضلع مستطیل اقتصاد فوتبال را باشگاه، بازیکن و مربی، اسپانسرها، رسانه ها و شبکه های تلویزیونی در نظر بگیریم با شیوع کرونا کدام ضلع بیشتر در معرض آسیب اقتصادی قرار گرفته است؟

یک باشگاه فوتبال سه منبع درآمدی دارد که هر کدام از این ها به منابع کوچک تر تقسیم می شود و برای هر کدام هم بازارهای متفاوتی وجود دارد. این سه منبع درآمدی شامل درآمدهای تلویزیونی و رسانه ای، درآمدهای تجاری و اسپانسری و درآمدهای روز مسابقه است. در رابطه با درآمدهای تلویزیونی و رسانه ای که مربوط به حق پخش است. علاوه بر حق پخش تلویزیونی حق پخش دیجیتالی هم وجود دارد و

برای آن مزایده های متفاوتی برگزار می شود. بسته های حقوقی پخش هم یک محصول است و منبع دیگر درآمدی تجاری است که عبارت است از درآمدهای اسپانسری و بازاری پردازی. برای اسپانسری هم بسته های حقوقی به فروش می رود از جمله حق تبلیغ کنار زمین و پیراهن... که برای هر بخش مزایده های مختلفی برگزار می شود. همچنین بحث دیگر در این نوع منبع بازاری پردازی است. مثلا فروش پیراهن و هر نوع کالایی که نام و نام تجاری آن باشگاه بر کالا زده می شود و شامل همه نوع کالا و محصول است. منبع درآمد سوم به درآمدهای روز مسابقه اختصاص دارد که در ۱۵ سال گذشته بیشتر شده است. هر چقدر این منابع درآمدی پایدارتر و قابل کنترل تر باشد برای باشگاه مطلوب تر است. در حالی که درآمدهای تلویزیونی زیاد قابل کنترل نیست چون بسته به اینکه وضعیت بازار رسانه ای چگونه است رقم ها تغییر می کند و تحت کنترل باشگاه نیست. نکته قابل توجه آنکه درآمدهای روز مسابقه اگر تا ۲۰ سال گذشته فقط شامل فروش بلیت می شد حالا گسترده تر شده و موارد بیشتری به آن اضافه شده است. به عنوان مثال لژی های در استادیوم های تخصصی ساخته شده، در نظر گرفته شده است که یا در قالب بسته های حقوقی اسپانسری به اسپانسر ها تعلق می گیرد یا لژ ها را اجاره می دهند. به عنوان نمونه باشگاه بایرن مونیخ در استادیوم اختصاصی اش «آلیانس آرنا» که خود صاحب آن است در حال ساخت یک هتل است. شما به عنوان یک طرفدار می توانید یک شب در آن هتل اقامت کنید و اتاقی بگیرید که به زمین بازی دید داشته باشد. با این اقدامات و فضا سازی ها منبع درآمدهای

روز مسابقه فراتر از بلیت فروشی رفته است. در آلمان بلیت فروشی تنها ۱۵ درصد کل درآمد باشگاه را تشکیل می دهد. حالا با برگزاری بازی بدون تماشاچی هدف لیگ این است که آن ۸۵ درصد باقی مانده را زنده کنند تا باشگاه ها از این شرایط عبور کنند و ورشکسته نشوند. در فوتبال آلمان که نسبت به دیگر لیگ ها وضعیت سلامت مالی باشگاه ها بهتر است، سازمان لیگ آلمان پژوهشی انجام داده و به این نتیجه رسیده که از ۳۶ باشگاه موجود حدود ۱۳ باشگاه در صورت تعلیق این فصل لیگ ورشکسته می شوند. صحبت از ۷۵۰ میلیون یورو درآمد است که در صورت تعطیلی مسابقات از دست می رود. در انگلستان این رقم بیش از یک میلیارد یورو است و در اسپانیا که پاندمی کرونا بسیار شدیدتر است، ۹۵۰ میلیون یورو. کرونا بر همه این منابع تأثیر منفی خود را گذاشته است. در صورتی که لیگ ها به دنبال یک راهکار برای برگزاری مسابقه بدون تماشاچی باشند حداقل دیگر منابع درآمدی شان مانند درآمدهای تلویزیونی و اسپانسری ادامه پیدا می کند.

با این شرایط در صورتی که محدودیت های ناشی از پاندمی ادامه پیدا کند چه تعداد باشگاه در سطح جهان تعطیل می شوند؟

کشور هایی که شدت شیوع کرونا در آنها بیشتر است مانند ایتالیا و اسپانیا برگزاری مسابقه ها هم به همان نسبت سخت تر است و خطر ورشکستگی باشگاه ها هم به مراتب بیشتر می شود. اما به دلیل شرایط نامعلوم آمار دقیقی نمی توان ارائه داد که چه تعداد باشگاه ورشکسته می شوند. پس در دوران پسا کرونا صنعت فوتبال با تغییر رویکردهای جدی مواجه خواهد بود؟

شبکه ان بی سی خریدار اصلی حق پخش بازی های المپیک در قاره امریکا ست در ازای رقم سنگین ۱۲ میلیارد دلار حق پخش انحصاری زنده المپیک در امریکا ی شمالی را برای سال های بین ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ خریده است. به گفته خود ان بی سی این شبکه برای بازی های تابستانی المپیک توکیو در حدود دو میلیارد دلار پیام های بازرگانی را فروخته بود که حالا به خاطر سوء مدیریت در فدراسیون و باشگاه ها

در فوتبال ایران چیزی

هم به عنوان درآمد،

بازاری پردازی یا همان

مرچندایزینگ که

فروش پیراهن و سایر

کالا های هواداری

است نداریم. پس

قبل از کرونا هم این

درآمدها عملا وجود

نداشته اند تا به خاطر

تعطیلی مسابقه ها از

دست برود. یا به دلیل

شرایط اقتصادی ایران

و بازار های غیر رقابتی یا

به خاطر سوء مدیریت

در فدراسیون و باشگاه ها

بله، یکی از درس هایی که از این بحران گرفته شده این است که فدراسیون ها و فیفا به دنبال آن هستند که از محل ذخایر شان یک صندوق مالی نجات برای کمک به فوتبال در شرایط بحرانی تشکیل بدهند چرا که باشگاه ها هزینه های ثابتی دارند و اگر درآمد نداشته باشند، نمی توانند هزینه ها را پرداخت کنند و اگر به هر دلیلی از جمله یک پاندمی این درآمدها از دست بروند، این صندوق ها با کمک های نقدی فوری باشگاه ها را از خطر ورشکستگی نجات می دهند. علاوه بر آن باشگاه ها دست کم در میان مدت هزینه های خود را کاهش خواهند داد. بخصوص هزینه های نیروی انسانی و دستمزد بازیکن. باشگاه هایی که هزینه های نیروی انسانی شان بیشتر باشد این خطر بیشتر تهدید شان می کند. یکی از معیار های سنجش سلامت مالی باشگاه ها نسبت دستمزد ها به درآمدهای عملیاتی است. در برخی از باشگاه ها که ریخت و پاش بیشتری می کنند مثل منچستر سیتی و بارسلونا در سال های اخیر، این نسبت بالای ۶۰ درصد است. اما در هلند که فوتبال پایه و زیربنای قوی تری دارد و باشگاه ها بازیکنان خودشان را پرورش می دهند این نسبت با وجود درآمدهای پایین تر عمدتاً زیر ۵۰ درصد است.

با این اوصاف در دوران پسا کرونا شاهد کاهش دستمزد بازیکن ها خواهیم بود؟

در میان مدت یکی از تغییرات جدی در قراردادهای جدیدی که بسته می شود، قطعاً همین موضوع خواهد بود. همین حالا در برخی از باشگاه ها خود بازیکن ها برای مقابله با آثار منفی این پاندمی پیشنهاد داده اند که ۲۰ تا ۳۰ درصد دستمزد شان کم شود. البته در برخی باشگاه ها هم مذاکرات به نتیجه نرسیده. مثلاً در بارسلونا اعلام شد که ۷۰ درصد حقوق بازیکنان کسر می شود اما بعداً مشخص شد این رقم از حقوق پایه آنها کسر می شود و در مجموع رقمی در حدود ۱۵ میلیون یورو در ماه می شود. خیلی کمک قابل ملاحظه ای نمی کند. تنها راه در این شرایط این است که هزینه ها کم تر شود که مهم ترین هزینه ها هم مربوط به دستمزد است. موقعیت باشگاه ها در تحقق این اقدام متفاوت بوده است. در لیگ انگلیس به این دلیل که اتحادیه باشگاه ها قوی است و نقش پررنگی در مذاکرات دارد به نتیجه نرسیدند. همه اینها باعث می شود که باشگاه ها در قراردادهای جدید یک تجدیدنظر اساسی بکنند و دستمزد ها واقع بینانه تر در نظر گرفته شود.

کرونا کدام جنبه ها از منابع درآمدی باشگاه ها را مورد تهدید قرار داده است؟ اسپانسر ها بکسری بسته های حقوقی از باشگاه خریده اند اما باشگاه به خاطر تعطیلی نمی تواند حقوق را تأمین کند که به نوعی نقض قرارداد است. بیمه مسابقه ها هم وجود دارد که در آینده پر ریسک تر می شود و جدی تر مطرح خواهد شد و اسپانسر هم در این شرایط قرار می گیرد و مشمول بیمه می شود. به صورت دقیق هیچ برندی در دنیا اعلام نکرده است که چقدر دچار زیان شده است. به این دلیل که هنوز شرایط معلوم نیست و نمی دانند که آیا مسابقه ها لغو می شود یا نه. به همین دلیل محاسبه دقیقی صورت نگرفته و فعلاً در مرحله پیش بینی و برآورد است. درآمدهای تلویزیونی را هم که مهم ترین منبع درآمدی یک باشگاه فوتبال است، لیگ ها تمام تلاش شان را می کنند تا با برگزاری مسابقات بدون تماشاگر از دست ندهند. خود شبکه های تلویزیونی هم با لغو مسابقات محتمل ضرر های سنگینی می شوند. شبکه ان بی سی خریدار اصلی حق پخش بازی های المپیک در قاره امریکا ست در ازای رقم سنگین ۱۲ میلیارد دلار حق پخش انحصاری زنده المپیک در امریکا ی شمالی را برای سال های بین ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ خریده است. به گفته خود ان بی سی این شبکه برای بازی های تابستانی المپیک توکیو در حدود دو میلیارد دلار پیام های بازرگانی را فروخته بود که حالا با تعویق بازی ها از دست می دهد. به همین ترتیب است و آنها هم حالا با تعطیلی مسابقات ضرر می کنند چون درآمد حاصل از فروش پیام های بازرگانی را از دست داده اند. این شبکه ها که اغلب شان پولی اند و شما برای دیدن آن باید ماهانه حق اشتراک بدهید یک مشکل دیگر هم دارند چون حالا با لغو مسابقات اغلب مشترکین اشتراک شان را لغو کرده اند و این درآمد هم برای این شبکه ها از بین رفته است. اما یک پیامد قابل توجه کرونا که در رسانه ها به آن کمتر توجه شده، تأثیر آن روی

پنجشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۹

سال بیست و ششم

شماره ۷۳۳۵

ارزش بازیکنان در بازار نقل و انتقالات است. طبق تحقیقی که مرکز بین المللی مطالعات ورزشی در سوئیس انجام داده بر اساس فاکتورهایی نظیر سن بازیکن و مدت قرارداد و عملکرد در فصل گذشته در پنج لیگ بزرگ اروپا انجام شده، برآورد شده که اگر تا ۳۰ ژوئن مسابقه برگزار نشود تا ۳۰ درصد ممکن است ارزش بازیکن ها کم شود.

بحث سقوط سهام باشگاه ها در شرایط پاندمی چقدر در ورشکستگی باشگاه ها مؤثر است؟

ما باشگاه های سهامی زیادی نداریم و در فوتبال اروپا با ۵ لیگ تعداد اندکی از باشگاه ها هستند که سهامی عام اند. خطر سهام در بورس خطر جدی برای فوتبال نیست. مهم تر از آن بحث کاهش درآمدها است. باشگاه ها به دنبال راهی هستند که این مرحله را بگذرانند.

با این حساب می توان گفت که یک تحول اساسی در جهان فوتبال جهان در حال وقوع است؟

در کوتاه مدت و میان مدت یک سری تغییرات اتفاقی می افتد که می تواند مثبت باشد. همان طور که گفتیم مثل منطقی شدن مخارج باشگاه ها. اما در کل من آینده فوتبال جهان را تیره و تاری نمی بینم. چون فوتبال یکی از بخش های اقتصادی است که در قیاس با سایر بخش ها بیشترین نرخ رشد را داشته و بعد از این بحران هم همچنان خواهد داشت.

در این اوضاع فوتبال ایران چقدر از این شرایط متأثر شده؟ آیا می توان از فوتبال ایران با عنوان صنعت یاد کرد؟

باشگاه های ایران اغلبشان عملاً ورشکسته هستند. هزینه های سرسام آور و درآمدهای ناچیز باعث به وجود آمدن این وضعیت ورشکستگی شده است. بخصوص در مورد دو باشگاه دولتی پرسپولیس و استقلال که بدهی های انباشته نجومی ای دارند. تا حالا با تقسیت این بدهی ها و تعدیل آنها و سندسازي باشگاه ها توانسته اند یک جوری با ممیزی های کنفرانسیون فوتبال آسیا کنار بیایند و از شرکت در مسابقات آسیایی محروم نشوند. هر چند این کارها هم الان دیگر با توجه به اینکه فدراسیون فوتبال ایران به اتهام صدور مجوز حرفه ای نادرست برای نمایندگانش به منظور حضور در لیگ قهرمانان آسیا، از سوی ای اف سی دو ماه پیش مبلغ ۱۲۰ هزار دلار جریمه شد دیگر به نظر نمی آید جواب بدهد و احتمالاً در آینده باید شاهد محرومیت تیم های ایرانی هم باشیم. می خواهم بگویم که قبل از بحران کرونا هم وضعیت باشگاه های ایران خوب نبود که حالا با تعطیلی لیگ بخوانند وارد بحران جدیدی بشوند. چون درآمد حق پخش تلویزیونی که به دلیل بازار انحصاری و زورگویی اسپانسر ها بکسری بسته های حقوقی از باشگاه خریده اند اما باشگاه به خاطر تعطیلی نمی تواند حقوق را تأمین کند که به نوعی نقض قرارداد است. بیمه مسابقه ها هم وجود دارد که در آینده پر ریسک تر می شود و جدی تر مطرح خواهد شد و اسپانسر هم در این شرایط قرار می گیرد و مشمول بیمه می شود. به صورت دقیق هیچ برندی در دنیا اعلام نکرده است که چقدر دچار زیان شده است. به این دلیل که هنوز شرایط معلوم نیست و نمی دانند که آیا مسابقه ها لغو می شود یا نه. به همین دلیل محاسبه دقیقی صورت نگرفته و فعلاً در مرحله پیش بینی و برآورد است. درآمدهای تلویزیونی را هم که مهم ترین منبع درآمدی یک باشگاه فوتبال است، لیگ ها تمام تلاش شان را می کنند تا با برگزاری مسابقات بدون تماشاگر از دست ندهند. خود شبکه های تلویزیونی هم با لغو مسابقات محتمل ضرر های سنگینی می شوند. شبکه ان بی سی خریدار اصلی حق پخش بازی های المپیک در قاره امریکا ست در ازای رقم سنگین ۱۲ میلیارد دلار حق پخش انحصاری زنده المپیک در امریکا ی شمالی را برای سال های بین ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۳ خریده است. به گفته خود ان بی سی این شبکه برای بازی های تابستانی المپیک توکیو در حدود دو میلیارد دلار پیام های بازرگانی را فروخته بود که حالا با تعویق بازی ها از دست می دهد. به همین ترتیب است و آنها هم حالا با تعطیلی مسابقات ضرر می کنند چون درآمد حاصل از فروش پیام های بازرگانی را از دست داده اند. این شبکه ها که اغلب شان پولی اند و شما برای دیدن آن باید ماهانه حق اشتراک بدهید یک مشکل دیگر هم دارند چون حالا با لغو مسابقات اغلب مشترکین اشتراک شان را لغو کرده اند و این درآمد هم برای این شبکه ها از بین رفته است. اما یک پیامد قابل توجه کرونا که در رسانه ها به آن کمتر توجه شده، تأثیر آن روی

۹

اقتصادی

محدودیت زمان ثبت نام برای جاماندگان وام یک میلیون تومانی برداشته شد

سختگوی ستاد تسهیلات حمایتی کرونا با اعلام اینکه فهرست تقاضای ۲ میلیون و ۲۶۶ هزار و ۲۶۳ سرپرست خانوار برای دریافت وام یک میلیونی به سازمان هدفمندی ارائه شد، گفت: کسانی که هنوز نتوانسته اند تقاضای خود را ارسال کنند بدون محدودیت زمانی می توانند تقاضای خود را اعلام کنند.

حسین میرزایی گفت: فهرست اسامی متقاضیان مرحله دوم دریافت وام یک میلیون تومانی قرض الحسنه حمایتی در شرایط کرونا برای سرپرستان خانوار یارانه بگیر در این مرحله به تعداد ۲ میلیون و ۲۶۶ هزار و ۲۶۳ سرپرست خانوار به سازمان هدفمندی ارائه شد و سازمان هدفمندی نیز اطلاعات مذکور را در اختیار بانک مرکزی قرار می دهد.

به گفته میرزایی طبق اعلام قبلی بانک مرکزی واریزی وام یک میلیونی سرپرستان خانوار یارانه بگیر ۲۴ ساعت پس از دریافت اطلاعات انجام می شود و معمولاً تا پایان شب پنجشنبه این واریزی انجام خواهد شد.

سختگوی ستاد تسهیلات حمایتی کرونا در مورد کسانی که هنوز نتوانستند تقاضای خود را برای وام یک میلیونی ارائه کنند، گفت: طبق اعلام آقای شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی این افراد بدون محدودیت زمانی فرصت دارند کدملی سرپرست خانوار یارانه بگیر را باسیمکارت تلفنی که به نام سرپرست باشد به سر شماره ۶۳۶۹ پیامک کنند که این پیامک به منزله تقاضا برای دریافت وام یک میلیونی یارانه ای حمایتی خواهد بود.

میرزایی گفت: قبلاً اعلام کرده بودیم سرپرستان جا مانده تا ۱۸ اردیبهشت فرصت دارند اما بر اساس اعلام وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی این محدودیت برداشته شده و تا زمانی که بیماری کرونا وجود دارد می توانند تقاضای خود را ارائه کنند.

وی در مورد کسانی که قبلاً یارانه بگیر بودند اما حذف شدند آیا می توانند تقاضای وام بدهند گفت: نه، فعلاً فقط آنهایی که در فهرست یارانه بگیر ماهانه قرار دارند می توانند تقاضای تسهیلات یک میلیونی بدهند و در مورد بقیه خانوارها تصمیمی گرفته نشده است.

سختگوی ستاد تسهیلات حمایتی کرونا همچنین درباره ۲۴ هزار خانواری که در مرحله اول اطلاعات کدملی و شماره حساب آنها مغایرت داشت و یارانه نگرفته اند گفت: هفته آینده از طریق پیامک به آنها اطلاع رسانی می شود تا نسبت به رفع مغایرت شماره حساب اقدام کنند و وام آنها محفوظ خواهد بود که به محض رفع مغایرت برای آنها واریز خواهد شد. /فارس

شرط بهره مندی از معافیت های مالیاتی صادر کنندگان شخص شد

بسته سیاستی نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات در سال ۹۸ و نحوه رفع تعهد ارزی صادراتی سال ۹۷ صادر کنندگان برای سال ۹۹ تمدید شد و صادر کنندگان جهت بهره مندی از معافیت های مالیاتی تا پایان تیرماه برای ایفای تعهدات ارزی فرصت دارند. بر اساس مکاتبه معاون ارزی بانک مرکزی با رئیس سازمان مالیاتی ضوابط بازگشت ارز صادراتی مشخص شد.

در این مکاتبه آمده است: پیرو نامه بیستم فروردین سال جاری در خصوص برخورداری صادر کنندگان از هرگونه نرخ صفر و معافیت های مالیاتی و همچنین استرداد مالیات و عوارض موضوع ماده ۱۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده به استحضار می رساند وفق تصمیمات اعضای محترم کمیته موضوع ماده ۲ مصوبات چهاردهمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی ابلاغی طی نامه مورخ نوبست و سوم مهرماه بسته سیاستی نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات در سال ۹۸ و نحوه رفع تعهد ارزی صادراتی سال ۹۷ صادر کنندگان برای سال ۹۹ تمدید گردید. به طوری که نحوه بازگشت ارز حاصل از صادرات سال ۹۹ همانند سال ۹۸ و نحوه رفع تعهد ارزی سال ۹۸ را رعایت شرایط اعلامی برای سال ۹۷ خواهد بود. تأکید می نماید تعدیل ۲۰ درصد ارزش پایه صادراتی و اجرای بند ۷ مصوبه دوم اردیبهشت سال ۹۷ فقط محدود به سال ۹۷ بوده است.

شایان ذکر است به استناد توافق های انجام یافته در جلسه ۲۸ فروردین در محل سازمان توسعه تجارت ایران با حضور نماینده محترم آن سازمان و سایر سازمان ها و نهادهای ذیربط مقرر شد صادر کنندگان جهت بهره مندی از معافیت های مالیاتی تا پایان تیرماه سال جاری مهلت خواهند داشت نسبت به ایفای تعهدات ارزی صادراتی سال ۹۸ اقدام کنند. /تسنیم

بهره برداری از چهلمین سد در دولت تدبیر و امید

وزیر نیرو گفت: چهلمین سد ساخته شده در دولت تدبیر و امید امروز در استان ایلام با هدف بهبود کیفیت آب شرب و تأمین آب مورد نیاز صنعت به بهره برداری می رسد.

رضا اردکانیان ادامه داد: قطار پوشش هر هفته #الف _ایران در ایستگاه استان ایلام متوقف خواهد شد و یک هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان پروژه مربوط به وزارت نیرو و پروژه هایی از وزارت جهاد کشاورزی که مرتبط با کاروزارت نیرو است در این افتتاح می شود.

عضو هیأت دولت گفت: علاوه بر افتتاح چهلمین سد دولت تدبیر و امید در ایلام، ۲۲ هزار هکتار شبکه آبیاری و زهکشی فردا در دشت فکه افتتاح می شود که با بهره برداری از آنها جمع شبکه های آبیاری زهکشی که مسئولیت اصلی وزارت نیرو است در این دولت به ۳۰۱ هزار هکتار می رسد.

اردکانیان ادامه داد: بهره برداری از هر دو هکتار شبکه های آبیاری و زهکشی یک اشتغال مستقیم به همراه دارد و به این ترتیب تاکنون از این محل یکصد و ۵۰ هزار اشتغال فراهم شده است و این روند بخصوص در سال جهش تولید ادامه خواهد داشت. /ایرنا